ΜΑΘΗΜΑ 26: Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΛΟΓΙΑ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ • Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Μαθαίνω

- Τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).
- Ποια κράτη την αποτελούν.
- Τους λόγους που οδήγησαν στη δημιουργία της.
- Τον τρόπο λειτουργίας της.
- Τη σχέση της χώρας μας με την Ε.Ε.

Εργάζομαι στο σπίτι

1. *Διαβάστε τα κείμενα και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:*

1ο κείμενο

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) είναι μια οικογένεια ευρωπαϊκών δημοκρατικών χωρών, οι οποίες έχουν δεσμευτεί να συνεργάζονται για την ειρήνη και την ευημερία. Η Ε.Ε. δεν είναι ένα κράτος που επιδιώκει να υποκαταστήσει τα υπάρχοντα κράτη ούτε απλώς ένας οργανισμός για τη διεθνή συνεργασία. Η Ε.Ε. είναι όντως μοναδική. Τα κράτη-μέλη της έχουν θεσπίσει κοινά θεσμικά όργανα στα οποία εκχωρούν ορισμένες εξουσίες τους, έτσι ώστε να είναι δυνατόν να λαμβάνονται δημοκρατικές αποφάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο για συγκεκριμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Οι ιστορικές ρίζες της Ε.Ε. ανάγονται στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η ιδέα για την ένωση αυτή γεννήθηκε από την αποφασιστικότητα των Ευρωπαίων να αποτρέψουν την επανάληψη ενός παρόμοιου αιματηρού και καταστροφικού πολέμου...»

2ο κείμενο

«Η υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης στις 25 Μαρτίου 1957 δημιούργησε την ευρωπαϊκή οικογένεια. Πενήντα χρόνια μετά έχουμε πολλά να γιορτάσουμε… Σημαντικό ρόλο σ' αυτό έπαιξαν τόσο η ενοποίηση όσο και η διεύρυνση από 6 σε 27 χώρες…»

Ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης, http://europa.eu

α. *Τι είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση; ……* ***β.*** *Γύρω από ποια ιδέα χτίστηκε η ένωση των ευρωπαϊκών χωρών; ……* ***γ.*** *Πόσα ήταν αρχικά τα κράτη της ένωσης και πόσα είχαν γίνει στον εορτασμό των 50 χρόνων της Ε.Ε το 2007; ……*

26.1 Χάρτης της Ε.Ε . Για καλύτερη ανάλυση δείτε το σύνδεσμο https://europa.eu/european-union/about-eu/easy-to-read_el

Χρονικό ένταξης κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Έτος	Κράτη	Αρ. μελών
1957	Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία	6
1973	Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία	9
1981	Ελλάδα	10
1986	Ισπανία, Πορτογαλία	12
1995	Αυστρία, Σουηδία, Φινλανδία	15
2004	Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία	25
2007	Βουλγαρία, Ρουμανία	27
2013	Κροατία	28
2020	Ηνωμένο Βασίλειο — Αποχώριση	27

26.2 Χρονολογίες ένταξης των κρατών-μελών της Ε.Ε.

2. *Μελετήστε την εικόνα 26.2 και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:*
   - *α. Πότε εντάχθηκε η χώρα μας στην Ε.Ε.;* .....
   - *β. Πότε έγινε η μεγαλύτερη διεύρυνση της Ε.Ε. με την ταυτόχρονη ένταξη πολλών χωρών;* .....
   - *γ. Πότε εντάχθηκε η Κύπρος στην Ε.Ε; θυμάστε να έγινε κάποιο κάποιο άλλο σημαντικό γεγονός στη χώρα μας την ίδια χρονιά;*.....
   - *δ. Ποιά χώρα είναι αυτή που εντάχθηκε τελευταία και πότε*.....
   - *ε. Τι συνέβη τελευταία στην Ε.Ε;*.....
   - *στ. Ποιές αναπτυγμένες χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης δεν ανήκουν στην Ε.Ε;*.....

3. *Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:*

«Τα τρία κύρια θεσμικά όργανα λήψης αποφάσεων είναι:
- **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το οποίο αντιπροσωπεύει τους πολίτες της Ένωσης και εκλέγεται άμεσα από αυτούς.
- **Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, το οποίο αντιπροσωπεύει τα μεμονωμένα κράτη-μέλη.
- **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, καθήκον της οποίας είναι να προασπίζει τα συμφέροντα της Ένωσης συνολικά.
- Αυτό το "θεσμικό τρίγωνο" παράγει τις πολιτικές και τη νομοθεσία (οδηγίες, κανονισμούς και αποφάσεις) που εφαρμόζονται σε ολόκληρη την Ένωση. Κατ' αρχήν η Επιτροπή είναι εκείνη που προτείνει νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία, αλλά το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο είναι εκείνα που την εγκρίνουν. Η Επιτροπή είναι επίσης υπεύθυνη για την υλοποίηση των αποφάσεων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου...»

Ενημερωτικό φυλλάδιο: *Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση*, Υπηρεσία Εκδόσεων Ε.Ε.

- *α. Ποιο θεσμικό όργανο της Ε.Ε.:*
  - *αποτελεί τη φωνή των πολιτών της;* .....
  - *αποτελεί τη φωνή των κρατών-μελών της;* .....
  - *προωθεί το κοινό συμφέρον των κρατών και των πολιτών της;* .....
- *β. Ποια θεσμικά όργανα παράγουν τη νομοθεσία στην Ε.Ε. και ποια την εγκρίνουν;* .....

Μελετώ στο σπίτι

Επί αιώνες η Ευρώπη αποτελούσε θέατρο συχνών και αιματηρών πολέμων. Το αποκορύφωμα αυτών των συγκρούσεων υπήρξε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, ο οποίος συντάραξε την Ευρώπη και τον κόσμο ολόκληρο από το 1939 έως το 1945 και άφησε πίσω του οικονομικά καταστραμμένες χώρες και εκατομμύρια νεκρούς. Έτσι, άρχισε να δημιουργείται η πεποίθηση σε αρκετούς Ευρωπαίους ηγέτες **ότι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί μια διαρκής ειρήνη μεταξύ των χωρών τους ήταν να ενωθούν αυτές οικονομικά και πολιτικά.**

Στις 25 Μαρτίου 1957 έξι κράτη, η Γαλλία, η τότε Δυτική Γερμανία, η Ιταλία, το Βέλγιο, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο, υπέγραψαν στη Ρώμη τη συνθήκη δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.). Στις 7 Φεβρουαρίου 1992 στην ολλανδική πόλη Μάαστριχτ υπογράφηκε η ομώνυμη συνθήκη με την οποία η Ε.Ο.Κ. μετονομάστηκε σε Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, αλλά με την προσθήκη δύο νέων σημαντικών τομέων κοινής δράσης: την Πολιτική Ένωση και την Οικονομική-Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.). Με συνεχείς διευρύνσεις η Ευρωπαϊκή Ένωση, 50 χρόνια μετά την ίδρυσή της, αριθμούσε το 2007 27 κράτη-μέλη με 500 εκατομμύρια κατοίκους, ενώ παράλληλα 13 από τα 27 κράτη-μέλη της συμμετείχαν στη ζώνη του ευρώ, του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι, για να μπορέσει ένα κράτος να ενταχθεί στην Ε.Ε., θα πρέπει να εκπληρώνει συγκεκριμένα κριτήρια, όπως δημοκρατικό πολίτευμα, ισχυρή οικονομία, ικανή δημόσια διοίκηση κ.ά. (κριτήρια της Κοπεγχάγης), γεγονός που σημαίνει ότι η ενταξιακή πορεία του κρατά αρκετά χρόνια.

Η χώρα μας από τα πρώτα χρόνια ύπαρξης της Ε.Ο.Κ., και συγκεκριμένα από τις 8 Ιουνίου 1959, ζήτησε να συνδεθεί μαζί της. Έπειτα από ένα μακροχρόνιο πάγωμα της συμφωνίας (το οποίο

οφειλόταν και στην επιβολή της στρατιωτικής δικτατορίας στην Ελλάδα από το 1967 ως το 1974) η χώρα μας υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στις 12 Ιουνίου 1975. Στις 28 Μαΐου 1979 υπογράφηκε η Πράξη Προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στην οποία και ενταχθήκαμε από την 1η Ιανουαρίου 1981 ως δέκατο μέλος. Η Ελλάδα είναι ένα από τα 12 κράτη-μέλη που υπέγραψαν τη Συνθήκη του Μάαστριχτ για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Το 2004 στην Ε.Ε. εντάχθηκε και η Κύπρος.**

26.3 *Μάρτιος1957: Ρώμη ίδρυση της Ε.Ο.Κ* **26.4** *2007 Από τον εορτασμό των 50 χρόνων της Ε.Ε*

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι ομοσπονδία, όπως οι Η.Π.Α., ούτε είναι απλώς ένας οργανισμός συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, όπως ο Ο.Η.Ε. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μοναδική στον κόσμο. Οι χώρες που αποτελούν την Ένωση, τα κράτη-μέλη της, συνεχίζουν να είναι ανεξάρτητα, κυρίαρχα έθνη, αλλά συνενώνουν τις εθνικές κυριαρχίες τους, ούτως ώστε να έχουν ισχύ και παγκόσμια επιρροή, την οποία καμιά χώρα δε θα μπορούσε να έχει μόνη της. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ε.Ε. αποτελεί την πρώτη εμπορική και τη δεύτερη γεωργική και βιομηχανική δύναμη στον κόσμο.

Παρά το γεγονός ότι η Ε.Ε. δεν αποτελεί κρατική οντότητα, εντούτοις έχει θεσμικά όργανα οι αποφάσεις των οποίων δεσμεύουν πολίτες και κράτη-μέλη. Στους τομείς αρμοδιότητας της Ένωσης η κοινοτική νομοθεσία υπερισχύει της εθνικής.

Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** είναι το ανώτατο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 27 κρατών μελών της ΕΕ, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. και συνέρχεται κατά κανόνα δύο φορές ανά εξάμηνο. Κάθε κράτος-μέλος ασκεί την προεδρία αυτού του συμβουλίου ανά εξάμηνο και τις εργασίες του συντονίζει ο πρωθυπουργός ή ο πρόεδρος του προεδρεύοντος κράτους.

Το σύνολο των νομικών πράξεων και των πολιτικών διαμορφώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στο «θεσμικό τρίγωνο» που σχηματίζεται από τα εξής τρία βασικά όργανα της Ε.Ε.:

- Την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Κομισιόν)**, τα μέλη της οποίας (επίτροποι) διορίζονται για περίοδο 5 ετών. Από το 2004 η Επιτροπή αποτελείται από έναν επίτροπο από κάθε κράτος-μέλος, ο οποίος αναλαμβάνει έναν τομέα ευθύνης (γεωργία, περιβάλλον, μεταφορές κ.ά.), και από τον πρόεδρο της Επιτροπής. Η Επιτροπή θεωρείται το κατ' εξοχήν υπερεθνικό θεσμικό όργανο, ενσαρκώνει το κοινοτικό συμφέρον και επομένως τα μέλη της πρέπει να είναι πλήρως ανεξάρτητα από τις κυβερνήσεις των χωρών τους. Έτσι, ο κάθε επίτροπος έχει σε ευρωπαϊκό επίπεδο την ευθύνη του τομέα που αναλαμβάνει και δεν εκπροσωπεί τη χώρα του αλλά συνολικά την Ε.Ε.
- Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το οποίο εκλέγεται άμεσα κάθε 5 χρόνια από τους πολίτες των κρατών-μελών και το οποίο αποτελείται από **705** ευρωβουλευτές, από τους οποίους οι **21** αντιπροσωπεύουν τη χώρα μας.
- • Το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο Υπουργών)**, στο οποίο μετέχει από ένας αντιπρόσωπος κάθε κράτους-μέλους σε επίπεδο υπουργών, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση που αντιπροσωπεύει για το θέμα που συζητείται. Η σύνθεση του Συμβουλίου μεταβάλλεται ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης (αλιεία, μεταφορές κτλ.). Σε γενικές γραμμές, η διαδικασία δημιουργίας και τήρησης ενός κοινοτικού νόμου (κανονισμού ή οδηγίας) έχει ως εξής:

- Η Επιτροπή, η οποία έχει το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ξεκινά τη διαδικασία προτείνοντας το σχέδιο ενός νόμου.
- Το Κοινοβούλιο το εξετάζει και ενδεχομένως το τροποποιεί.
- Την τελική απόφαση την παίρνει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο Υπουργών), που εκδίδει και τον νόμο.
- Η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας των συνθηκών και εκτελεστικό όργανο της Ένωσης, φροντίζει για την εφαρμογή των νόμων και των πολιτικών αποφάσεων.

Εκτός από τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπάρχουν το **Ευρωπαϊκό Δικαστήριο**, το οποίο εξασφαλίζει την τήρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, και το **Ελεγκτικό Συνέδριο**, το οποίο ελέγχει τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της Ένωσης. Το σύστημα συμπληρώνεται και από άλλα όργανα όπως την Επιτροπή των Περιφερειών, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή κ.ά. Οι υπηρεσίες των περισσότερων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων εδρεύουν στις Βρυξέλλες, το Στρασβούργο και το Λουξεμβούργο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε τον «**Χώρο Σένγκεν**».Ο χώρος **Σένγκεν** είναι μια περιοχή χωρίς σύνορα. Στον χώρο αυτόν οι άνθρωποι μπορούν να ταξιδεύουν από χώρα σε χώρα ελεύθερα και εύκολα. Δεν χρειάζεται να περνάνε από ελέγχους όταν μετακινούνται από τη μια χώρα στην άλλη. Χάρη στον χώρο Σένγκεν, οι άνθρωποι μπορούν να ταξιδεύουν ευκολότερα για δουλειά ή διακοπές. Ο χώρος Σένγκεν δημιουργήθηκε το 1985. Σήμερα, **22** από τις **27** χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μέλη του χώρου Σένγκεν. Η Ελλάδα αποτελεί μέλος του χώρου Σένγκεν.

Μπορείτε να δείτε όλες τις παραπάνω πληροφορίες σε μορφή παρουσιάσεων καθώς και παιχνιδιών στον παρακάτω σύνδεσμο

https://europa.eu/learning-corner/learning-materials_el?keyword=&topic=All&age_group%5B%5D=83&=Envoyer

Άλλοι συνδέσμοι για περισσότερες πληροφορίες

Γενικές Πληροφορίες για την Ε.Ε

https://europa.eu/learning-corner/home_el

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

https://www.consilium.europa.eu/el/european-council/

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-council_el

Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

https://ec.europa.eu/info/index_el

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_el

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

https://www.europarl.europa.eu/portal/el

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_el

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο Υπουργών):

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_el

Προσοχή *το* ***Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο Υπουργών****) δεν πρέπει να το συγχέουμε με το* ***Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που*** *είναι το ανώτατο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*

Αξιολογώ τι έμαθα

1.Ποια είναι η διαδικασία για την έκδοση και την τήρηση ενός κοινοτικού νόμου (π.χ. μιας κοινοτικής οδηγίας);

2.Διάβασε τις προτάσεις που ακολουθούν και γράψε την απάντηση που πιστεύεις ότι είναι σωστή στο τέλος κάθε πρότασης.
α.Πολίτευμα που πρέπει να έχει κάθε χώρα η οποία επιθυμεί ένταξη στην Ε.Ε. .....
β. Θεσμικό όργανο του οποίου καθήκον είναι να προασπίζει συνολικά τα συμφέροντα της Ένωσης. .....
γ. Πόλη όπου αποφασίστηκε από τους Ευρωπαίους ηγέτες το 1992 η μετεξέλιξη της Ε.Ο.Κ. σε Ε.Ε. .....
δ. Αδελφικό κράτος της χώρας μας που εντάχθηκε στην Ε.Ε. το 2004. .....

3.Γιατί η χώρα μας ενώ ήταν υποψήφια προς ένταξη από το 1959 έγινε δεκτή μόλις το 1979;
4. Στον χάρτη που ακολουθεί προσπαθήστε να ελέγξετε τις γνώσεις σας σχετικά με την γεωγραφική θέση των χωρών της Ε.Ε.

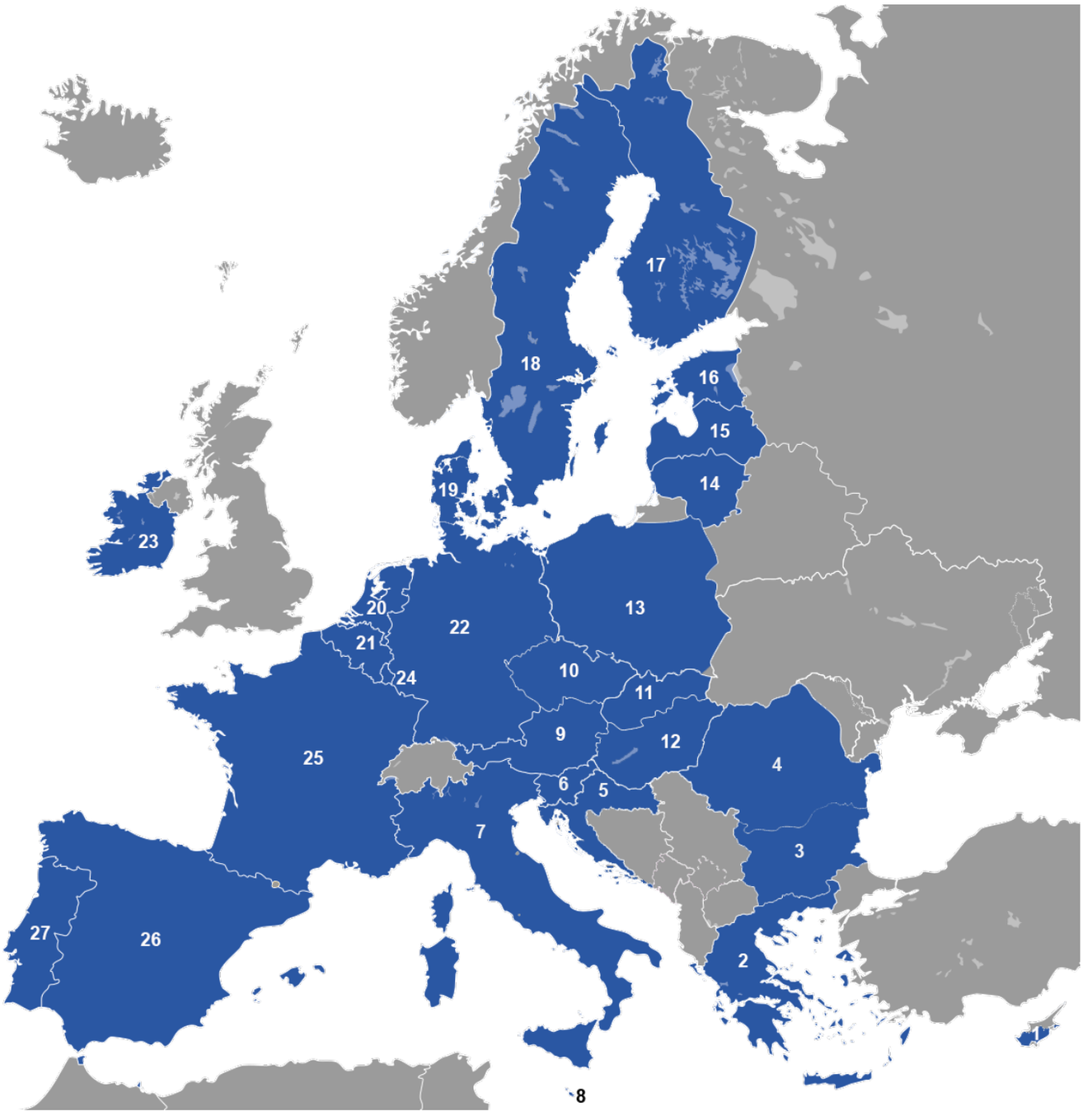
17
18
16
15
14
19
23
20
22
13
21
10
24
11
9
12
25
4
6
5
7
3
27
26
2
8